

ΔΥΣΠΡΑΞΙΑ ΟΡΙΣΜΟΙ, ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΡΑΠΈΤΣΑΣ ΑΝΆΡΓΥΡΟΣ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΌ ΕΞΆΜΗΝΟ 2013 – 2014
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΞΆΣΚΗΣΗ ΣΤΙΣ
ΔΙΑΤΑΡΑΧΈΣ ΚΊΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΉΣ
ΑΝΤΊΛΗΨΗΣ

Εισαγωγή

Δυσπραξία = ‘δυσ’ (δυσκολία- έλλειψη) + ‘πραξία’ (κάνω, ενεργώ, κάνω πράξη-πρακτική) → **δυσκολίες στην πράξη ή έλλειψη στην πράξη.**

Αναπτυξιακή Δυσπραξία ή Αναπτυξιακή Δυσλειτουργία της Συναρμογής (ΑΔΣ) → όρος για τον οποίο έχει ενταθεί το ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια καθώς και η έρευνα.

Το να ορίσουμε το τι είναι Δυσπραξία, δεν είναι εύκολο γιατί υπάρχουν πολλοί ορισμοί. Είναι εύκολο όμως να πούμε τι δεν είναι Δυσπραξία:

- Δεν είναι το παιδί που εκνευρίζει σκόπιμα τους άλλους.
- Δεν είναι το παιδί που σκόπιμα αργεί να ντυθεί μετά τη γυμναστική.
- Δεν είναι αταξία ή ανυπακοή.

ΟΡΙΣΜΟΙ 1

1. «Μία ανεπάρκεια ή ανωριμότητα της οργάνωσης της κίνησης που σε μερικούς μπορεί να συνδέεται με προβλήματα λόγου, αντίληψης και σκέψης». (οργανισμός για τη δυσπραξία, 1987).
  2. δυσκολίες στην πράξη ή έλλειψη στην πράξη που δείχνουν την ανικανότητα του παιδιού να ενεργεί σωστά, ή να βρει αμέσως μια απάντηση στην πληροφορία που δέχεται από το περιβάλλον στην μορφή λεκτικής οδηγίας, επίδειξης ή μετάφρασης του αισθητήριου ερεθίσματος.
- Άλλοι ορισμοί αναφέρονται σε κινητικές οργανωτικές δυσκολίες στην απουσία νευρολογικών συμπτωμάτων.

Ορισμοί 2

3. Η Δυσπραξία είναι μία συγκεκριμένη μαθησιακή δυσκολία σε συνολικό και μικροκινησιακό πλάνο που δεν προκαλείται από νευρομυϊκή βλάβη. (O Poustie et al ,1997) .
  4. "Δυσκολία στο να σχεδιάσεις και να οργανώσεις κινήσεις σε εγκεφαλικό επίπεδο". (Penso ,1999) .
- Οι Denckla, 1984, McPhillips et al,2000 υποστηρίζουν ότι παρ' όλο που υπάρχει μια απουσία φανερών νευρολογικών σημάδιών, που βασίζεται σε συμβατικά ιατρικά τεστ σε παιδιά με δυσπραξία , υπάρχει αυξανόμενη απόδειξη ότι τα παιδιά αυτά δείχνουν "ελαφριά" νευρολογικά σημάδια .

Ορισμοί 3

- Ο όρος **Αναπτυξιακή δυσλειτουργία της Συναρμογής (ΑΔΣ)** είναι πιο πρόσφατος .
- Η Αμερικάνικη Ψυχολογική Εταιρεία χρησιμοποίησε αυτόν τον όρο το 1987 για να περιγράψει το παιδί με έντονη ανεπάρκεια στην εξέλιξη του κινητικού συντονισμού που δεν εξηγείται από νοητική καθυστέρηση και δεν είναι εξαιτίας φυσικής δυσλειτουργίας. Η διάγνωση γίνεται μόνον εάν αυτή η διαταραχή επηρεάζει την ακαδημαϊκή επιτυχία ή τις καθημερινές δραστηριότητες.

Ορισμοί 4

- Το συμπέρασμα είναι ότι η εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων που απαιτούν κινητικό συντονισμό είναι πιο επιβραδυνόμενες από το αναμενόμενο, σε συνάρτηση με την χρονολογική ηλικία του ατόμου και την μετρήσιμη νοημοσύνη. **Η Αναπτυξιακή δυσπραξία είναι ένα είδος του ΑΔΣ και αναγνωρίζεται από έντονη διαταραχή σε ολική και μικροκινησιακή οργάνωση (που μπορεί και να μην επηρεάζει την άρθρωση και την ομιλία) που επηρεάζονται όμως από φτωχή ρύθμιση αντίληψης. Αυτές οι δυσκολίες παρουσιάζονται ως ανικανότητα να σχεδιάσει και να οργανώσει σκόπιμη κίνηση.**

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ παιδιών με δυσπραξία

- Γνωρίζουν πώς να αναλαμβάνουν δραστηριότητες
- Δεν μπορούν να οργανώσουν τις κινήσεις για να τις πετύχουν.
- Αυτές οι δυσκολίες δεν έχουν φανερή νευρολογική ή γενετική προέλευση, και δεν εξηγούνται με αναπτυξιακή καθυστέρηση.
- Τα άτομα έχουν κανονική νοημοσύνη.
- Είναι ανίκανα να εκτελέσουν πολλές καθημερινές δραστηριότητες, λόγω της αποδιοργάνωσης αντίληψης-κίνησης .
- δυσκολεύονται να συντονιστούν γιατί δεν μπορούν να κάνουν ελιγμούς ανάμεσα σε αντικείμενα.
- υποφέρουν από χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση
- Είναι πιθανό να αναπτύξουν δυσκολίες συμπεριφοράς και συναισθήματος και δεν καταφέρνουν αυτό που μπορούν ακαδημαϊκά.
- Είναι αδέξια και συντονίζονται δύσκολα.

Τι προκαλεί τη δυσπραξία;

- Η αιτία παραμένει άγνωστη
- Η Madeleine Portwood (1996) γράφει:
- ότι στην περίπτωση του παιδιού με δυσπραξία, οι ενισχυμένες αλληλοσυνδέσεις μεταξύ των νευρικών κυττάρων στο εγκεφαλικό εξωτερικό τμήμα έχουν μειωθεί. Το εξωτερικό τμήμα του εγκεφάλου παραμένει σε κατάσταση ανωριμότητας, η οποία ποικίλει ανάμεσα στους ανθρώπους.
- Η αποτυχία των νευρώνων στον εγκέφαλο να σχηματίσουν κατάλληλες συνδέσεις προκαλεί μια επιβράδυνση στην ικανότητα του εγκεφάλου να επεξεργαστεί την πληροφορία. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ανικανότητα να ενοποιήσει τις διαφορετικές αισθητήριες πληροφορίες για να επαυξήσει την ανάπτυξη της διάταξης του σώματος για κινητική σχεδίαση, αισθητήρια ενοποίηση (Brooks- Gunnetal, 1992, Padsman et al 1998)

Τι προκαλεί τη δυσπραξία;

Πιθανά αίτια είναι:

- ο πρόωρος τοκετός
- Οι δυσκολίες κατά την προγεννητική και περιγεννητική περίοδο
- η λοίμωξη
- η κατάχρηση αλκοόλ και ουσιών
- οι πολλαπλοί τοκετοί (εξωσωματική γονιμοποίηση, IVF γονιμοποίηση in vitro)
- και η μητρότητα σε μεγάλη ηλικία.

Μπορεί να θεραπευτεί ή να ξεπεραστεί;

- δεν ξεπερνάνε την δυσπραξία
- Δεν υπάρχει θεραπεία
- Όμως δεν σημαίνει ότι ως ενήλικες θα υπολειμθούν
- Είναι πολύτιμα μέλη της κοινωνίας αν οι δυσκολίες τους εντοπιστούν και αναγνωριστούν
- Μαθαίνουν πως να προσαρμόζονται στις δυσκολίες τους και υπάρχει απόδειξη ότι η παρέμβαση από μικρή ηλικία μπορεί να έχει ωφέλιμες συνέπειες (Losse et al.1991).
- οι άνθρωποι με δυσπραξία **δεν σχηματίζουν** μια καθαρή **ομοιογενή ομάδα** που μπορεί να ακολουθήσει μια σειρά μαθημάτων θεραπείας και όλοι να γίνουν "καλύτεροι άνθρωποι".

Η δυσπραξία είναι μια διαδικασία, μια εμπειρία και μια ζωή.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Οι γονείς και οι δάσκαλοι βρίσκονται σε σύγχυση κι όσο προσπαθούν να βρουν τις αιτίες της δυσπραξίας, τόσο μεγαλύτερη είναι η σύγχυση που προκύπτει.
- Οι γνώμες των ειδικών διαφέρουν επειδή κάποιοι έχουν περισσότερο ενδιαφέρον, γνώση και εμπειρία πάνω στην δυσπραξία απ' ότι άλλοι.
- Σπάνια τα παιδιά αντιπροσωπεύουν καθαρές διαγνωστικές κατηγορίες και πολλές φορές συγχέονται τα χαρακτηριστικά που έχουν σχέση με δυσλεξία, δυσπραξία και το σύνδρομο Asperger (κυρίως στην προσχολική ηλικία).
- Ο ειδικός δεν πρέπει μόνο να συμβάλλει με μία διάγνωση ή μία ετικέτα αλλά και να εξηγεί ακριβώς τι εννοεί.

διάγνωση. Για να υπάρξει έγκυρη διάγνωση, θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια **σειρά από κριτήρια αξιολόγησης.**

- Ένας **ψυχολόγος** (ψυχολογικά test) ο οποίος θα τονίζει τις περιοχές δυσκολίας, αλλά αυτές οι αξιολογήσεις δεν θα βλέπουν απαραίτητα τις οπτικές αντιληπτικές δυσκολίες ή τις δυσκολίες του λόγου, γλώσσας και επικοινωνίας που μπορεί να αντιμετωπίζει το παιδί.
- Ένας **λογοθεραπευτής** αναλύει την προφορική δυσπραξία, αλλά δεν αποδεικνύει κινητικές ή αντιληπτικές δυσκολίες.
- Συνεπώς ,σε έναν ιδανικό κόσμο, θα κάνει την διάγνωση μια **ομάδα ανθρώπων** που μπορεί να τροφοδοτήσουν με τις συγκεκριμένες γνώσεις τους για να γτίσουν μια

χρησιμοποιείται και πολλές δυσκολίες στο να έχουν ακριβή διάγνωση και παρέμβαση.

- Το πώς την διαχειριζόμαστε είναι πολύ σημαντικό, και οι γονείς και οι δάσκαλοι θα πρέπει να φοβούνται τις επιπτώσεις της κακής διαχείρισης
- Η δυσπραξία πρέπει να αναγνωρίζεται, και πρέπει να γίνονται προσπάθειες να καταλάβουμε τι σημαίνει για το παιδί.

Ο δρόμος για την διάγνωση μπορεί πραγματικά να είναι ανώμαλος.

Τα παιδιά με δυσπραξία έχουν αναπτυξιακές διαφορές :

- ολικός και μικροκινησιακός συντονισμός
- Αντίληψη
- και προφορικός-κινητικός συντονισμός.

Ολικός και μικροκινησιακός συντονισμός

- Κάθε δραστηριότητα που γίνεται στη ζωή απαιτεί την εισαγωγή μιας κινητικής απάντησης που περιλαμβάνει κινητικό έλεγχο.
- Πολλές δραστηριότητες απαιτούν κάποια σχεδιασμένη κίνηση ,όσο πιο περίπλοκη είναι η δραστηριότητα , τόσο περισσότερη κρυφή ενέργεια χρησιμοποιείται για να σχεδιάσεις την στρατηγική της επιτυχίας.
- Για την επίτευξη της πιο απλής δραστηριότητας , απαιτούνται διαδοχικές αξιολογήσεις του περιβάλλοντος πριν διατυπώσεις μια κινητική στρατηγική για να πετύχεις το τελικό αποτέλεσμα.
- Κατανόηση στόχου → δημιουργία πλάνου → εκτέλεση πλάνου → επίτευξη στόχου → ανάπτυξη κινητικού ελέγχου.

Ολικός και μικροκινησιακός συντονισμός

- Η επίτευξη του στόχου απαιτεί τη σωστή μετάφραση της εισερχόμενης αισθητήριας πληροφορίας από το περιβάλλον.
- Με την εμπειρία και την πρακτική, η απλή πράξη γίνεται ασυνείδητη και το κινητικό πλάνο γίνεται αυτόματο στα τυπικά νευρώδη παιδιά όχι όμως και στα παιδιά με δυσπραξία.
- Τα παιδιά που έχουν δυσπραξία δεν λαμβάνουν τα ίδια μηνύματα με τα υπόλοιπα παιδιά όσο αφορά την εισερχόμενη αισθητήρια πληροφορία εξαιτίας των ανεπαρκών συνδέσεων μέσα στον εγκέφαλο.

Συστήματα που μας δίνουν την δυνατότητα να αναλαμβάνουμε ολικές και μικροκινησιακές δραστηριότητες

- 1. Αισθητήριο σύστημα :** (αφή, όραση, γεύση, ακοή, όσφρηση). Οι αισθήσεις λειτουργούν μέσα από ηλεκτρομαγνητικές ή ηλεκτροχημικές παρορμήσεις, οι οποίες προκαλούν μηνύματα στον εγκέφαλο και ερμηνεύονται σύμφωνα με τις εμπειρίες του παρελθόντος ή του παρόντος.
- 2. Ιδιοδεκτικό σύστημα :** παρέχει πληροφορίες για το που βρίσκονται τα άκρα σε σχέση με το σώμα, χωρίς την ανάγκη της όρασης. Υπάρχουν ειδικοί υποδοχείς, που βρίσκονται μέσα στις αρθρώσεις και τους μυς, οι οποίοι ελέγχουν το τέντωμα των μυών και προσδιορίζουν την ακριβή θέση των άκρων. Εξαιτίας του ιδιοδεκτικού συστήματος, είμαστε ικανοί να αναλαμβάνουμε ολικές και μικροκινησιακές δραστηριότητες χωρίς να χρειάζεται να κοιτάμε τι κάνουν

αναλαμβάνουμε ολικές και μικροκινησιακές δραστηριότητες

3. Αιθουσαίο σύστημα : παίζει ρόλο στην ανάπτυξη του κινητικού ελέγχου και της κίνησης. Στο εσωτερικό των αυτιών μας έχουμε μικρές τρίχες, οι οποίες ταλαντεύονται όταν κινούμε το κεφάλι μας. Αυτές οι κινήσεις στέλνουν ηλεκτροχημικές ωθήσεις στον εγκέφαλο, για να εκτιμήσει την κίνηση και την θέση του κεφαλιού σε σχέση με το σώμα. Αυτό το σύστημα μας βοηθάει να ελέγξουμε την ταχύτητα της κίνησης.

- Τα παραπάνω συστήματα στα παιδιά με δυσπραξία είναι ανεπαρκή γι' αυτό υπάρχουν σοβαρές συνέπειες στην ανάπτυξη του κινητικού συντονισμού.
- Αυτό εξηγεί, γιατί ένα παιδί με δυσπραξία κάνει πράγματα με έναν διστακτικό, ανεπαρκή τρόπο και είναι συχνά ευπαθή στα ατυχήματα.
- Η στάση και η ισορροπία τους είναι ανεπαρκείς και μοιάζουν αδύναμα.
- Έχουν δυσκολία με τις περίπλοκες δραστηριότητες (όπως το να ντυθούν και να κάνουν ποδήλατο).

- Μπορεί να έχουν συγκεκριμένες δυσκολίες με μικροκινησιακές δραστηριότητες όπως τα πάζλ, η ζωγραφική και το να χρησιμοποιήσουν έναν χάρακα για να τραβήξουν μια γραμμή, αλλά γίνονται ειδικοί στην αποφυγή από μικρή ηλικία.
- Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το παιδί χρησιμοποιεί έξυπνα το μυαλό του για να αποφύγει και να χειριστεί το περιβάλλον του έτσι ώστε να δώσει την εντύπωση ότι είναι “κανονικό”.

Ανάπτυξη αντίληψης-κίνησης

- Τα παραπάνω συστήματα επηρεάζουν την **οπτική και ακουστική αντίληψη**.
- **Αντίληψη** είναι το πώς ερμηνεύουμε τον κόσμο μέσα από τις πέντε διαφορετικές αισθήσεις μας. Προκύπτει από την αντίληψη των στοιχείων του περιβάλλοντος που έχουμε μέσα από την όραση, την όσφρηση, την γεύση, την αφή και τον ήχο. Απαιτεί μια συνειδητή, γνωστική ερμηνεία της εισερχόμενης πληροφορίας που συχνά βασίζεται σε προηγούμενες εμπειρίες. . Η αντίληψη απαιτεί από το άτομο να αναπτύξει μια νοητική εικόνα του αντικειμένου και καθιστά αναγκαία την αίσθηση της συνείδησης.
- **Οπτική αντίληψη** είναι πως ερμηνεύουμε αυτό που βλέπουμε. Αυτό διαφέρει από την όραση, που είναι η ειδική αίσθηση με την οποία βλέπουμε και προσδιορίζουμε τις ιδιότητες ενός αντικειμένου, όπως το χρώμα, την φωτεινότητα, το σχήμα και το μέγεθος.

Είδη αντίληψης

- α. Συντονισμός χεριού-ματιού ή οπτικοκινητικός συντονισμός : είναι η ικανότητα να συντονίζεις μια κίνηση του χεριού με έναν οπτικό στόχο. Κάθε φορά που θέλουμε να πιάσουμε ένα αντικείμενο, η όραση μας οδηγεί το χέρι μας στον στόχο. Αυτό είναι από τα πιο αρχικά στάδια της αντιληπτικής ανάπτυξης που αποκτιέται κατά την παιδική ηλικία. Για να φτάσουμε ένα παιχνίδι, χρειαζόμαστε την όραση για να δούμε το αντικείμενο και την μυϊκή ανταπόκριση για να τεντώσουμε το χέρι μπροστά. Επίσης χρειάζεται να προκαλέσουμε την ανταπόκριση, άρα χρειαζόμαστε μια αίσθηση περιέργειας, ενδιαφέροντος και επιθυμίας για να ερευνήσουμε και να ανακαλύψουμε το περιβάλλον. Μόλις πιάσουμε ένα αντικείμενο, το εξερευνούμε μέσω της αφής και ανακαλύπτουμε τις ιδιότητες του.

Είδη αντίληψης

- Υπολειτουργικό συντονισμό χεριού-ματιού έχουμε, όταν η ιδιοδεκτικότητα, η αιθουσέα ανατροφοδότηση και η αίσθηση της αφής δεν είναι τόσο έντονα όσο θα έπρεπε να είναι. Το ιδιοδεκτικό σύστημα παρέχει λανθασμένες πληροφορίες ως προς την τοποθεσία του χεριού και τον βαθμό κίνησης που απαιτείται για να φτάσεις ένα αντικείμενο. Με την σειρά της επηρεάζεται η οπτικοχωρική κρίση και εμποδίζεται ο ακριβής κινητικός έλεγχος. Ένα παιδί που έχει υπολειτουργικό συντονισμό χεριού-ματιού δυσκολεύεται ακόμη και στις πιο απλές δραστηριότητες.

- β. Οπτική της σταθερότητας: η αντιληπτική σταθερότητα είναι η ικανότητα να αντιλαμβανόμαστε ένα αντικείμενο που έχει διάφορα χαρακτηριστικά, όπως το σχήμα, η θέση και το μέγεθος παρ' όλης της μεταβλητότητας του ερεθίσματος που παρουσιάζεται στα αισθητήρια όργανα (Frostig 1973). Τα παιδιά μαθαίνουν να εξερευνούν και να πειραματίζονται με νέα αντικείμενα και αναπτύσσουν κατηγορίες αντικειμένων στην τράπεζα μνήμης του εγκεφάλου. Έτσι ομαδοποιούνται σε μια κατηγορία ή σχήμα τα κύρια χαρακτηριστικά ενός αντικειμένου. Η εξερεύνηση και η κατηγοριοποίηση των αντικειμένων , βοηθάει το παιδί να εκτιμήσει ότι ένα αντικείμενο που φαίνεται από άλλη σκοπιά ,στην ουσία είναι το ίδιο αντικείμενο.

- Τα παιδιά που έχουν δυσπραξία μπορεί να παλεύουν να αναπτύξουν σταθερότητα της μορφής, επειδή λαμβάνουν λανθασμένες πληροφορίες όσο αφορά το αντικείμενο από μια "βρεγμένη" αίσθηση αγγίγματος. Άρα δεν εκτιμούνται οι ιδιότητες αφής και δεν δημιουργούνται σωστές κατηγορίες σχετικά με το αντικείμενο. Ένα παιδί με ανεπαρκή υποδοχή αφής, θα βασιστεί στην όραση για να καταλάβει τα νέα αντικείμενα ή αυτά που τοποθετήθηκαν με άγνωστο γι' αυτό τρόπο.
- Οι δυσκολίες στη σταθερότητα της μορφής επηρεάζουν εκτός των άλλων το μέγεθος, που με τη σειρά του επιδρά στη ζωγραφική, στη γυμναστική, στη γραφή και στα μαθηματικά.

στρέφεις οπτικά την προσοχή σου σε ένα αντικείμενο, αποκλείοντας τα άλλα ερεθίσματα από το οπτικό σου πεδίο.

Εικόνα= αντικείμενο επικέντρωσης

Φόντο= οπτικό ερέθισμα- υπόβαθρο

Όταν η προσοχή μεταφέρεται σε κάτι διαφορετικό, η προηγούμενη εικόνα αποτραβιέται στο υπόβαθρο και μια νέα εικόνα γίνεται το επίκεντρο.

Οι δυσκολίες στην οπτική διάκριση εικόνας-φόντου είναι συνηθισμένες στα παιδιά που έχουν δυσπραξία κι έχουν τεράστια επίδραση στην εκμάθηση του παιδιού

Το παιδί που παρουσιάζει δυσκολίες μπορεί εύκολα να αφαιρεθεί από άλλα ερεθίσματα στο περιβάλλον.

- Η ακουστική διάκριση εικόνας-φόντου είναι η επιλογή και η προσοχή
- συγκεκριμένων ήχων.
- Τα παιδιά με δυσκολίες ακουστικής διάκρισης προφανώς θα φαίνονται αποσπασμένα
- και χωρίς ενδιαφέρον.
- Και η ακουστική και η οπτική διάκριση εικόνας-φόντου, απαιτούν συνειδητή επιλογή και
- γνωστική προσπάθεια.
- Στη δυσπραξία επηρεάζεται η ανάγνωση, η γραφή τα μαθηματικά και η γυμναστική, γιατί μπορεί τα
- ερεθίσματα να παρουσιάζονται ως αποπνικτικά, οπτικά και ακουστικά έτσι το παιδί
- αποδιοργανώνεται και αποσπάται εύκολα.

ο. Θέση στο χώρο: Η θέση στο χώρο είναι ένας άλλος τομέας της αντίληψης, που μας βοηθάει να εκτιμήσουμε μια αίσθηση χώρου και βάθους. Είναι η ικανότητα να αντιλαμβανόμαστε ή να εκτιμάμε τη θέση του σώματός μας σε σχέση με το περιβάλλον. Απαιτεί την κατανόηση χωρικών εννοιών όπως πάνω, κάτω κλπ. και την εκτίμησή του που είναι τοποθετημένα τα αντικείμενα σε σχέση με μια κεντρική εικόνα.

- Μας βοηθάει να αναπτύξουμε την «**σωματική δομή**» ή την «**αυτοσυνειδησία**» που μας βοηθάει να γνωρίζουμε για παράδειγμα που βρίσκονται τα χέρια μας σε σχέση με τον κορμό μας.
- Όταν αναπτύσσουμε αυτήν την αντίληψη, έχουμε την ικανότητα να χτίσουμε μια ακριβή εικόνα του πως μοιάζουμε και κινούμαστε. Δημιουργούμε την **εικόνα του εαυτού**.

- Πολλά παιδιά με **δυσπραξία**, έχουν **υπολειτουργική θέση** στον χώρο και αυτό φαίνεται από την **ανεπαρκή κατανόηση της εικόνας του εαυτού** τους, την ανεπαρκή εκτίμηση των αναλογιών του σώματος και έλλειψη εκτίμησης της πλευρικότητας. Τα σχέδια του εαυτού τους είναι ανώριμα κι έχουν έλλειψη λεπτομερειών, καθώς και οι αναλογίες μπορεί να είναι ασταθείς.
- Το παιδί μπορεί να αντιλαμβάνεται τον εαυτό του διαφορετικά από τους συνομήλικούς του και μπορεί να μην αντιλαμβάνεται ότι φαίνεται διαφορετικός.
- Η ανικανότητα να ορίσεις μια αληθή υπεροχή ή πλευρικότητα, επηρεάζει τις συντονισμένες κινήσεις.

- ε. Δωρικές Σχέσεις: είναι η ικανότητα να αντιλαμβανόμαστε τη σχέση δύο ή περισσότερων αντικειμένων σε σχέση με τα ίδια ή το ένα με το άλλο.
- Η ικανότητα να υπολογίζουμε το βάθος και την απόσταση απαιτεί μια εκτίμηση του τρισδιάστατου, κι επομένως εξαρτάται από επαρκή σταθερότητα της μορφής. Εξαρτάται επίσης από την άθικτη προσωπική αντίληψη της θέσης στο χώρο.
- Τα παιδιά με **δυσπραξία** αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να υπολογίζουν αποστάσεις και να αξιολογούν το χώρο. Αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις στον κινητικό συντονισμό. (π.χ. δυσκολίες να κατέβουν σκάλες, να υπολογίσουν αποστάσεις).
- η δυσπραξία μπορεί να επηρεάσει την αυτοεκτίμηση και την εμπιστοσύνη που έχει κάποιος στον εαυτό του.
- Ανικανότητα στη γραφή στα μαθηματικά και σε παιχνίδια.

- Οπτικός αποκλεισμός: . . . να από τον οπτικό αποκλεισμό μπορούμε να μαντέψουμε με ακρίβεια ολόκληρα αντικείμενα, παρόλο που βλέπουμε μόνο ένα κομμάτι. Μπορούμε να ορίσουμε επίσης εάν το περίγραμμα του αντικειμένου είναι κατακερματισμένο. Ο οπτικός αποκλεισμός καθορίζεται από την φυσική μας τάση να κλείνουμε κενά και να συμπληρώνουμε μη τελειωμένα έντυπα., να βλέπουμε τα κομμάτια σαν ολόκληρα και να παρέχουμε πληροφορίες.
- αυτή η ικανότητα μας βοηθάει να αναγνωρίζουμε αντικείμενα και ανθρώπους γρήγορα ακόμη κι αν δεν έχουμε όλες τις πληροφορίες.
- Μερικά παιδιά με δυσπραξία αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε αυτές τις περιοχές της αντιληπτικής ανάπτυξης.
- Αυτά τα παιδιά μπορεί να μην είναι ικανά να συμπληρώσουν παζλ καθώς δεν μπορούν να βρουν πώς να ενώσουν τα κομμάτια μεταξύ τους.
- Στην τάξη είναι αδύνατον να βρουν αντικείμενα που είναι μερικώς κρυμμένα καθώς δεν μπορούν να αντιληφθούν το 'ολοκληρωμένο' αντικείμενο.
- Το παιδί μπορεί να παλεύει 'να διαβάσει' εκφράσεις προσώπου που με την σειρά τους επηρεάζουν κοινωνικές δεξιότητες και συμπεριφορά.

Αναπτυξιακή λεκτική δυσπραξία

συμπραίνει όταν οι κινήσεις των μυών που χρησιμοποιούνται για την ομιλία ... φαίνονται φυσιολογικές για ακούσιες και αυθόρμητες κινήσεις ... αλλά είναι ανεπαρκείς για τις περίπλοκες και γρήγορες κινήσεις που χρησιμοποιούνται στην άρθρωση και την αναπαραγωγή διαδοχικών ήχων που χρησιμοποιούνται στην ομιλία. (Οι Marley Court και Miller ,1954).

- υπάρχουν πολλές διαφωνίες για την ορολογία, τα συμπτώματα και τα διαγνωστικά χαρακτηριστικά .

- Στην λεκτική δυσπραξία έχουμε **καθυστέρηση της εκφραστικής γλώσσας**. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας της δυσκολίας που υπάρχει να κάνουν και να συντονίσουν τις ακριβείς κινήσεις των χεριών, της γλώσσας και του ουρανίσκου που απαιτούνται για να παράγουν ομιλία. Πολύ συχνές είναι επίσης **οι δυσκολίες στην παραγωγή φωνής** λόγω του μη συντονισμού στον λάρυγγα.
- Άλλοτε τα παιδιά έχουν δυσπραξία που αφορά στην ομιλία και τη γλώσσα και άλλοτε λεκτική και κινητική δυσπραξία, γι' αυτό είναι σημαντικό λοιπόν οι άνθρωποι να γνωρίζουν τις διαφορές τους, γιατί κάποιες θεωρίες και αγωγές κατάλληλες στην κινητική δυσπραξία, μπορεί να μην είναι κατάλληλες για ένα παιδί που οι βασικές του δυσκολίες είναι στην ομιλία και τον λόγο.

- Ο Williams (2002) δηλώνει ότι οι λογοθεραπευτές μπορούν αργότερα να περιγράψουν τις δυσκολίες του παιδιού σε γενικούς όρους όπως αναπτυξιακή ομιλία και γλωσσική διαταραχή.
- ο θεραπευτής μπορεί να ασχολείται με το κύριο χαρακτηριστικό στον συγκεκριμένο χρόνο, καθώς τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες του παιδιού αλλάζουν καθώς μεγαλώνει και αναπτύσσεται.
- Το να μιλάς και συγκεκριμένα το να μάθεις να μιλάς, απαιτεί πολύ περίπλοκο κινητικό σχεδιασμό.
-

- Η αναπτυξιακή λεκτική δυσπραξία είναι κάτι πολύ παραπάνω από ένα πρόβλημα ομιλίας. Τα παιδιά με συνεχόμενες δυσκολίες στην ομιλία και την γλώσσα κάτω της ηλικίας των πέντε ετών, κινδυνεύουν να έχουν προβλήματα αλφαριθμητισμού. Έτσι ένα παιδί με δυσκολίες στην ομιλία και την γλώσσα, συχνά έχει δυσκολίες και στην εκπαίδευση. Αυτές οι δυσκολίες γίνονται εμφανείς σε μεγαλύτερες ηλικίες.
- Τα παιδιά με αναπτυξιακή λεκτική δυσπραξία αντιδρούν πολύ καλά στην κατάλληλη υποστήριξη, αλλά θα πρέπει να θυμόμαστε ότι ακόμη κι αν δεν είναι εμφανείς οι δυσκολίες της δυσπραξίας, παραμένουν σε όλη την διάρκεια της ενήλικης ζωής τους.

- Όπως αναφέρει ο **Ayres, 1979**: Το να μιλάς και συγκεκριμένα το να μάθεις να μιλάς, απαιτεί πολύ περίπλοκο κινητικό σχεδιασμό. Χρειάζεται η ικανότητα να εισάγεις μια κινητική πράξη στην εσωτερική εντολή κάποιου. Μετά πρέπει να κανονίσεις την διαδοχή των κινήσεων για να φτιάξεις ήχους για μια λέξη, πρέπει να αποφασίσεις την ακολουθία των λέξεων. Χρειάζονται συγκεκριμένες κινήσεις του στόματος, της γλώσσας και των χειριών για σωστή άρθρωση.
- Όλα αυτά για τα παιδιά με δυσπραξία αποτελούν ζητούμενο.

Ευχαριστώ πολύ για την
προσοχή σας.